

**ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO
TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBEI NUOSAVYBĖS TEISE
PRIKLAUSANČIO TURTO NAUDOJIMAS**

2018 m. liepos 16 d. Nr. KTA-7

Anykščiai

Auditas atliktas, vykdamant

Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. lapkričio 10 d.

pavedimą Nr. KP-4

Auditą atliko

Savivaldybės kontrolierius Artūras Juozas Lakačauskas (grupės vadovas)

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė Virginija Žukauskienė

Auditas pradėtas 2017-11-10

Auditas baigtas 2018-06-29

TURINYS

SANTRAUKA	3
IŽANGA	6
AUDITO REZULTATAI	7
1. NĖRA ILGALAIKIO PLANO, KAIP BUS VALDOMAS SAVIVALDYBĖS NEKILNOJAMAS TURTAS	7
2. SAVIVALDYBĖS NEKILNOJAMO TURTO VALDYMO PROBLEMOS	8
2.1. Dar esama turto, kuris nusidėvėjęs, nenaudojamas, nereikalingas	8
2.2. Dar esama turto, kurio reikalingumas funkcijoms atlikti abejotinas	8
2.3. Niekinės Savivaldybės sudarytos eksploatavimo sutartys	11
2.4. Tas pats turtas apskaitomas dviejose vietose	12
2.5. Neįgyvendinti Savivaldybės tarybos sprendimai	13
2.6. Ar teisėtai ir efektyviai panaudos pagrindais naudojamas Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis nekilnojamas turtas	14
2.7. Panaudos sutarčių terminai	16
2.8. Sprendimus sudaryti panaudos sutartis priimdavo ne Savivaldybės taryba ar jos įgaliota institucija	17
2.9. Rekonstruotas pastatas–mokykla kurį laiką buvo nurašytas	18
2.10. Panaudos pagrindais perduoto turto inventorizacija	19
2.11. Ne visiems pastatams eksploatuoti suformuoti žemės sklypai	19
3. TURTO IR TURTO, PERDUOTO PAGAL PANAUDOS SUTARTIS, REZULTATYVAUS PANAUDOJIMO IR VALDYMO KONTROLĖ	21
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	23

SANTRAUKA

Audito svarba

Savivaldybės nekilnojamas turtas yra viena iš priemonių valstybės ir savivaldybių funkcijoms atlikti. 2017 m. pabaigoje balansine verte Anykščių rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) turtas sudarė 81 345 tūkst. Eur. Savivaldybės turto struktūroje didžiausią dalį pagal vertę 59 314 tūkst. Eur (72,9 proc.) sudaro ilgalaikis materialus turtas: iš jo didžiausią turto dalį sudarė pastatai 28 061 tūkst. Eur. (47,3 proc.), nemaža dalis tenka infrastruktūrai ir kitiems statiniams 22 249 tūkst. Eur. (37,5 proc.).

Savivaldybė yra atsakinga už tai, kad Savivaldybės turtas būtų valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis šiais principais: visuomenės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais¹.

Savivaldybės turto valdytojai ne visada vadovaujasi įstatymų, nutarimų ir sprendimų nuostatomis. Neįvertina, kiek turto reikia funkcijoms atlikti, kiek jis naudojamas ne šioms funkcijoms atlikti ir kt. Be to, nėra nusimatę strategijos, neskaičiuojamos turto išlaikymo sąnaudos. Stebėtos ilgalaikio turto inventorizacijos buvo atliktos formaliai. Dėl to kyla tolimesnės problemos. Reiktų naudotis ir kompiuterinėmis programomis. Tai palengvintų darbą ir būtų galima turtą analizuoti įvairiais pjūviais.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar efektyviai naudojamas Anykščių rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausantis nekilnojamas turtas.

Audito metu buvo išsiųsti klausimynai, vyko pokalbiai, gauti paaiškinimai, darytos analitinės lentelės.

Audituojamas laikotarpis – 2015–2017 m. Vertindami Savivaldybės nekilnojamą turtą naudojome ir įvairių laikotarpių duomenis (ankstesnių laikotarpių duomenis, kurie yra galiojantys ir aktualūs dabar).

Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

Įvertinus audito metu surinktą informaciją, pateikiame audito išvadas ir rekomendacijas.

¹ LR Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr.VIII-729 (ir vėlesniais pakeitimais)

Išvados

1. Anykščių rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančių nekilnojamąjį turtą patikėjimo teise valdo Anykščių rajono savivaldybės administracija, biudžetinės įstaigos ir viešosios įstaigos.
2. Nėra ilgalaikio turto valdymo plano (ar kito dokumento), kaip bus valdomas savivaldybės nekilnojamas turtas. Turtas nesusistemintas – kiek ir kokio turto reikės funkcijoms atlikti, kiek kokio turto galima teikti panaudai, išnuomoti, parduoti (1 skyrius).
3. Esama turto, kuris nusidėvėjęs, nenaudojamas, nereikalingas. Reikia Savivaldybės mastu įvertinti ir priimti sprendimus dėl tolimesnio jo reikalingumo ir panaudojimo (2.1 poskyris).
4. Esama turto, kurio reikalingumas savivaldybės funkcijoms atlikti abejotinas (2.2 poskyris).
5. Yra sudarytos kelios niekinės eksploatavimo sutartys (2.3 poskyris).
6. Tas pats turtas apskaitomas dviejose vietose (2.4 poskyris).
7. Neįgyvendinti Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimai (2.5 poskyris).
8. Yra neterminuotų panaudos sutarčių (2.7 poskyris).
9. Yra panaudos sutarčių, dėl kurių sprendimus priėmė ne Savivaldybės taryba, o įstaigų vadovai (2.8 poskyris).
10. Nurašytas pastatas rekonstruojamas (2.9 poskyris).
11. Nepilnai atliktos turto, gauto pagal panaudą, inventorizacijos. Nepakankama Savivaldybės administracijos Finansų ir apskaitos skyriaus kontrolė (2.10 poskyris).
12. Ne visiems pastatams eksploatuoti suformuoti žemės sklypai (2.11 poskyris).
13. Ne visi panaudos gavėjai tinkamai vykdo panaudos sutarčių sąlygas dėl savivaldybės turto draudimo, ataskaitų pateikimo (3 skyrius).
14. Nepakankama Savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų ir turto skyriaus kontrolė (3 skyrius).

Rekomendacijos

Siekiant spręsti Savivaldybės nekilnojamo turto valdymo problemas:

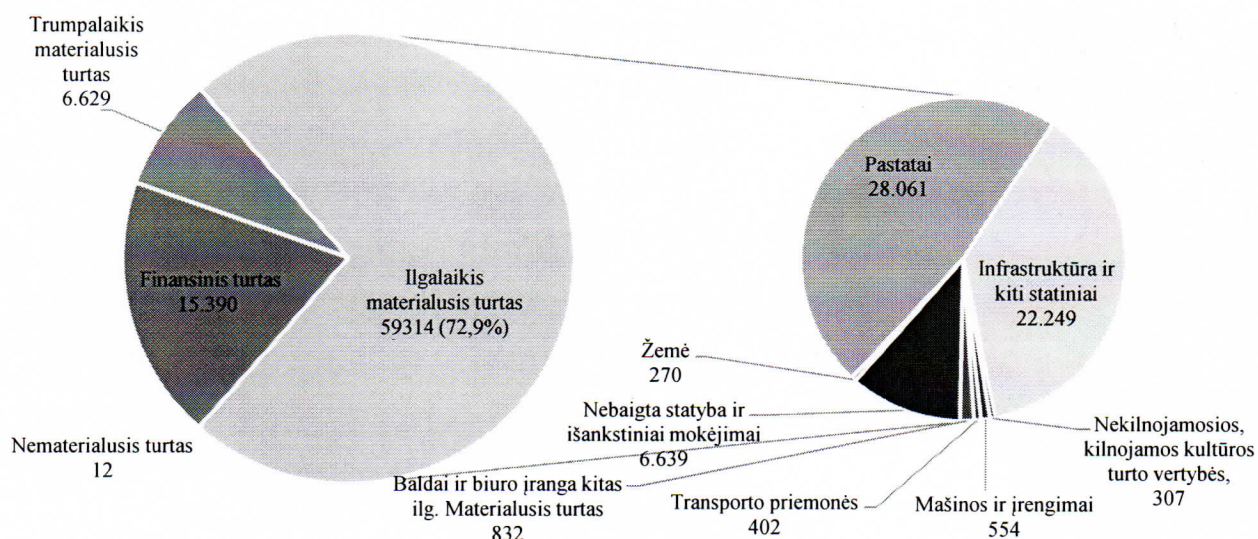
1. Apsvarstyti galimybę parengti Savivaldybės turto valdymo planą (ar kitą dokumentą): kuriame turėtų būti numatyta, kiek ir kokio turto reikės funkcijoms atlikti ir kiek jo galima išnuomoti, kiek teikti panaudai, kiek jo parduoti (1–4 išvados).
2. Kompiuterizuoti, susisteminti turto duomenis (1 išvada).
3. Savivaldybės administracija turi peržiūrėti niekines eksploatavimo sutartis, atlikti šio turto inventorizacijas, priimti sprendimus, kurie atitiktų įstatymų normas (5 išvada).

4. Turtą apskaityti vienoje vietoje. Atlikti turto suderinimus (6 išvada).
 5. Įgyvendinti priimtus tarybos sprendimus. Jeigu turtas nėra nusidėvėjęs ir galima naudoti, kreiptis į tarybą dėl sprendimų panaikinimo. Spręsti klausimą, susijusį su traktoriaus priekabos naudojimu ir saugojimu (7 išvada).
 6. Peržiūrėti neterminuotas sutartis (8 išvada).
 7. Paskirti atsakingą asmenį, kuris kontroliuotu panaudos sutarčių įsipareigojimus (13 išvada).
Biudžetinėms įstaigoms:
 8. Atkreipti dėmesį, kad dar pasitaiko trumpalaikių sutarčių, pagal kurias sprendimą dėl turto perdavimo panaudai priima ne Savivaldybės taryba ar jos įgaliota institucija, o įstaigos vadovas (9 išvada).
 9. Atkreipti dėmesį, kad reikia atlikti inventorizacijas ir panaudos pagrindais gautam turtui (11 išvada).
 10. Pagal galimybes suformuoti pastatams žemės sklypus. Vadovautis įstatymo ir vyriausybės nutarimo normomis (12 išvada).
- Rekomendacijų įgyvendinimo planas pateiktas ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.

IŽANGA

Savivaldybės turtą sudaro: ilgalaikis materialusis, nematerialusis, finansinis, trumpalaikis materialusis turtas. 2017 m. pabaigoje jo balansinė vertė sudarė 81 345 tūkst. Eur (žr. 1 pav.). Jo savininko funkcijas įgyvendina Anykščių rajono savivaldybės taryba.²

1 pav. Anykščių rajono savivaldybės turto sandara ir jo balansinė vertė (tūkst. Eur ir proc.)

Šaltinis – Anykščių rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio 2017-12-31 duomenys.

Taigi, Savivaldybės turto struktūroje didžiausią dalį pagal vertę (72,9 proc.) sudaro ilgalaikis materialusis turtas: iš jo didžiausią dalį pagal vertę sudaro pastatai, statiniai (47,3 proc.), infrastruktūra ir kiti statiniai (37,5 proc.). Savivaldybės turtui išlaikyti išlaikymo sąnaudas paskaičiuoti neįmanoma, nes nėra atliekama tokio pobūdžio analizė. Išlaikymo sąnaudos pagal turto vienetų nėra skaičiuojamos.

² LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 ir su vėlesniais pakeitimais 8 str. 1 d.1 p.

AUDITO REZULTATAI

Savivaldybei nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą patikėjimo teise valdo Savivaldybės administracija, biudžetinės įstaigos ir viešosios įstaigos. Savivaldybės nekilnojamas turtas yra viena iš priemonių savivaldybės funkcijoms atlikti. Jis turi duoti naudą visuomenei, turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai tvarkomas ir naudojamas.

Atlikdami auditą laikėmės nuostatos, kad pastatai efektyviai valdomi ir naudojami tada, kai:

- veiklai naudojami visi turimi pastatai, patalpos;
- įstaigos veiklai nereikalingus pastatus ir patalpas nuomoja ar kitaip perduoda naudotis juos kitiems subjektams;
- priimami sprendimai dėl nenaudojamų (netinkamų naudoti) pastatų ir patalpų.

1. NĖRA ILGALAIKĖS STRATEGIJOS, KAIP BUS VALDOMAS SAVIVALDYBĖS NEKILNOJAMAS TURTAS

Siekiant efektyviai valdyti turtą, siūlome apsvarstyti galimybę, parengti turto valdymo planą (ar kitą dokumentą), jame numatyti tikslus, leidžiančius įvertinti, kokio turto reikia savivaldybės funkcijoms vykdyti, kiek jo galima teikti panaudai, išnuomoti ar parduoti, koku periodiškumu tai reiktų atlikti ar panašiai. Reikia susisteminti esamą turtą ir numatyti aiškius principus, parodančius:

- kiek ir kokio turto reikia funkcijoms atlikti;
- kiek ir kokio turto galima teikti panaudos tikslais, išnuomoti ar parduoti;
- kiek objektų turi būti ateityje plėtojama, kad duotų didžiausią naudą;
- koks turtas yra nereikalingas. Jis turi būti realizuojamas.

Visam procesui kontroliuoti reikia darbus išdėstyti laike, paskirti vykdytojus ir numatyti atsiskaitymo periodiškumą. Siekiant veiklos tęstinumo reikia, kad turto valdymo planas (ar kitas dokumentas) būtų ilgalaikis.

Savivaldybėje nėra kompleksinio turto valdymo. Valdymui reikalinga informacija apie turtą (t. y. koks turtas, kas jį naudoja, kokia jo vertė, kokia jo būklė, kokios jo išlaikymo išlaidos, kokios jo naudojimo ir išlaikymo perspektyvos ir pan.) nesisteminama vienoje vietoje, t. y. vedama dviejuose skyriuose. Didžioji dalis informacijos nėra kaupiama kompiuterinėse laikmenose. Nenaudojama kompiuterinė programa, susijusi su nekilnojamo turto moduliui, todėl sunku ir darbui imlu gauti platesnę informaciją apie turtą. Informacijai surinkti ir paruošti užtrunkamas didesnis laiko tarpas vaikščiojant iš skyriaus į skyrių. Kyla neaiškumų dėl turto nurašymo, perdavimo.

Nesiėmus šių sprendimų, turto valdymo problemų bus ir toliau.

2. SAVIVALDYBĖS NEKILNOJAMO TURTO VALDYMO PROBLEMOS

Audito metu nagrinėjome Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių pastatų skaičių, jų būklę, paskirtį, jų naudojimą (panaudą), dalyvavome inventorizacijose.

2.1. Dar esama turto, kuris nusidėvėjęs, nenaudojamas, nereikalingas

Anykščių mieste nenaudojamo turto plotas sudaro 12 tūkst. kv. m., vertė – 1 334,7 tūkst. Eur. Iš jų: parduodamas turto plotas sudaro 11,3 tūkst. kv. m., vertė – 1 312,3 tūkst. Eur. Projektų įgyvendinimui skirtas plotas – 0,7 tūkst. kv. m., vertė – 22,4 tūkst. Eur.

Didžiausią dalį nenaudojamo turto sudaro nebaigtos statyti negyvenamos patalpos, esančios Ramybės g. 15, Anykščiai, jų nenaudojamas plotas sudaro 10 tūkst. kv. m. ir suma – 1 291,3 tūkst. Eur.

Seniūnijose nenaudojamo turto plotas sudaro 11 tūkst. kv. m., vertė – 145,6 tūkst. Eur.

Audito metu nustatėme, kad dalis šio turto yra prastos būklės, apleistas, nenaudojamas.

Reikia Savivaldybės mastu įvertinti ir priimti sprendimus dėl jo tolimesnio reikalingumo ir panaudojimo.

2.2. Dar esama turto, kurio reikalingumas funkcijoms atlikti abejotinas

Savivaldybės administracijos apskaitoje yra turto, kuris yra nebūdingas funkcijoms atlikti – tai:

Traupio seniūnijoje³:

- Veršidė Mickūniškių kaime (Inv. Nr. 005321), eksploatacijos pradžia 2008-09-01, įsigijimo vertė 81,38 Eur.

- Trašų sandėlis Dėgsnių kaime (Inv. Nr. 005322), eksploatacijos pradžia 2008-09-01, įsigijimo vertė 91,52 Eur.

Viešintų seniūnijoje⁴:

- 3 veršidės Nemerių kaime (Inv. Nr. 008325, 0083326, 0083327), eksploatacijos pradžia 2011-09-30, įsigijimo vertės – 2 vnt. po 0,14 Eur ir viena po 0,29 Eur.

- 3 silosinės tranšėjos Nemerių kaime (Inv. Nr. 008320, 008321, 008322), eksploatacijos pradžia 2011-09-30, įsigijimo vertės – 3 vnt. po 3,77 Eur.

- 2 šienainio bokštai Nemerių kaime (Inv. Nr. 008323, 008324), eksploatacijos pradžia 2011-09-30, įsigijimo vertės – 2 vnt. po 11,58 Eur.

³ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventorizavimo aprašas, 2017-11-23, Nr. 10

⁴ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventorizavimo aprašas, 2017-12-01, Nr. 33

Kurklių seniūnijoje⁵:

- Silosinė Luciūnų kaime (Inv. Nr. 011209), eksploatacijos pradžia 2017-08-25, įsigijimo vertė 23 Eur.
- Karvidė Luciūnų kaime (Inv. Nr.011210), eksploatacijos pradžia 2017-08-25, įsigijimo vertė 124,00 Eur.

Svėdasų seniūnijoje⁶:

- Mechaninės dirbtuvės Bajorų kaime (Inv. Nr. 005316), eksploatacijos pradžia 2008-09-01, įsigijimo vertė 2,32 Eur.

Debeikių seniūnijoje⁷:

- Karvidė Sterkonių kaime (Inv. Nr.005323), eksploatacijos pradžia 2008-09-01, įsigijimo vertė 6,08 Eur.
- 2 veršidės Bebardžių kaime (Inv. Nr.005326, 005327), eksploatacijos pradžia 2008-09-01, įsigijimo vertė – 2 vnt po 9,12 Eur.
- Amoniako saugykla Aušros kaime (Inv. Nr.005329), eksploatacijos pradžia 2008-09-01, įsigijimo vertė 6,08 Eur.
- Siloso tranšėja (neaiški buvimo vieta) (Inv. Nr. 005328), eksploatacijos pradžia 2008-09-01, įsigijimo vertė 24,91 Eur.
- Pesticidų sandėlio pamatai (neaiški buvimo vieta) (Inv. Nr. 008515), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė 0,29 Eur.

Kavarsko seniūnijoje⁸:

- Kalvė Jokūbavos kaime (Inv.Nr.008434), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė 0,58 Eur.
- Silosinė (neaišku kur randasi) (Inv. Nr. 011206), eksploatacijos pradžia 2017-08-25, įsigijimo vertė 9 Eur.
- 2 kiaulidės Kavarsko seniūnijoje (Inv. Nr.009588, 009589), eksploatacijos pradžia 2017-12-19, įsigijimo vertė – viena 12,45 Eur, kita 14,48 Eur.
- Mėšlidės (4 vnt.) Ramonių kaime (Inv. Nr.011160), eksploatacijos pradžia 2017-04-30, įsigijimo vertė 17 Eur.

Andrioniškio seniūnijoje⁹:

- Šieno klojimas, Svilelių kaime (Inv. Nr. 010767), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė 0,29 Eur.

⁵ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventorizavimo aprašas, 2017-11-29, Nr. 18

⁶ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventorizavimo aprašas, 2017-11-22, Nr. 1

⁷ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventorizavimo aprašas, 2017-12-04, Nr. 40

⁸ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventorizavimo aprašas, 2017-11-30, Nr. 25

⁹ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventorizavimo aprašas, 2017-12-01, Nr. 31

- 2 siloso tranšėjos su šuliniu (Inv. Nr. 010768, 010769), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė – viena 0,44 Eur, kita 0,43 Eur.
- Paruošų ruošimo cechas Svilelių kaime (Inv. Nr. 010770), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė 2,61 Eur.
- Sandėlis runkeliams Svilelių kaime (Inv. Nr. 010771), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė 2,03 Eur.
- Kiaulidės (4 vnt.) Svilelių kaime (Inv. Nr. 010773), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė 4,34 Eur.
- Karvidė Zabelynės kaime (Inv. Nr. 0100774), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė 2,03 Eur.
- Veršidė Krepšgalio kaime (inv. Nr. 010775), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė 5,50 Eur.
- Gyvulių ferma Zabelynės kaime (Inv. Nr. 010777), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė 75,30 Eur.

Anykščių seniūnijoje¹⁰:

- 2 karvidės Kirkiliškių, Pagirių kaimuose (Inv. Nr. 005315, 009585), eksploatacijos pradžios 2008-09-01 ir 2014-12-19, įsigijimo vertės – 15,35 Eur, 30,70 Eur.
- Pieno supirkimo punktas Storių kaimas (Inv. Nr. 009515), eksploatacijos pradžia nėra nurodyta, įsigijimo vertė 40,55 Eur.
- Kiaulidė Ažuožerių kaime (Inv. Nr. 009542), eksploatacijos pradžia 2014-11-05, įsigijimo vertė 0,87 Eur.
- 2 mėšlidės Klebonių, Ažuožerių kaimuose (Inv. Nr. 009533, 009543), eksploatacijos pradžia 2014-11-05, įsigijimo vertės – 15,93 Eur ir 6,37 Eur.
- 3 daržinės Klebonių kaime (Inv. Nr. 009536, 009537, 009538), eksploatacijos pradžia 2014-11-05, įsigijimo vertės – 217,22 Eur, 672,50 Eur, 3,19 Eur.
- Silosinė Pagirių kaime (Inv. Nr. 009584), eksploatacijos pradžia 2014-12-19, įsigijimo vertė 113,24 Eur.

Troškūnų seniūnijoje¹¹:

- Trąšų sandėlis Vaidlonių kaime (Inv. Nr. 005336), eksploatacijos pradžia 2008-09-01, įsigijimo vertė 3,19 Eur.
- Kiaulidė Petkūnų kaime (Inv. Nr. 005340), eksploatacijos pradžia 2008-09-01, įsigijimo vertė 5,21 Eur.

¹⁰ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventORIZAVIMO aprašas, 2017-11-28, Nr. 17

¹¹ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventORIZAVIMO aprašas, 2017-11-23, Nr. 7

- Mešlidė Latavoje (Inv. Nr. 000529), eksploatacijos pradžia 1996-01-01, įsigijimo vertė 2 336,94 Eur.

- 2 sandėliai – arklidės, ūkiniai pastatai Petkūnų kaime (Inv. Nr. 011136, 011138), eksploatacijos pradžia 1996-01-01, įsigijimo vertės – 68,29 Eur ir 579,44 Eur.

Reikėtų šį turtą apžiūrėti, inventorizuoti, pagal galimybę suformuoti žemės sklypus ir parduoti.

2.3. Niekinės Savivaldybės sudarytos eksploataavimo sutartys

Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas¹² numato savivaldybėms perduotą turtą valdyti, naudoti ir disponuoti juo:

- pagal patikėjimo teisę;
- pagal turto panaudą;
- jį nuomoti.

Remiantis 2003-08-21 Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu¹³ Nr. TS-180 ir 2003-12-24 Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu¹⁴ buvo sudaryta 2003-12-30 Eksploataavimo sutartis Nr. 2e/22 tarp Anykščių rajono savivaldybės, kuriai atstovavo administracijos direktorius ir UAB „Anykščių vandenys“, kuriai atstovavo direktorius. Savivaldybė perdavė eksploatuotojui neatlygintinai eksploatuoti objektus: Anykščių – 2, Andrioniškio – 3, Debeikių – 10, Kavarsko – 44, Kurklių – 4, Skiemonių – 10, Svėdasų – 13, Traupio – 5, Troškūnų – 23, Viešintų – 7 seniūnijų vandens ir kanalizacijos magistralinius tinklus, giluminius gręžinius, vandens pakėlimo bokštus, nuotėkų ir valymo įrenginius bei reikalingą techniką aptarnauti šiam ūkiui. Šis turtas buvo užpajamuotas Savivaldybės administracijos balanse, o UAB „Anykščių vandenys“ šį turtą apskaitė nebalansinėje sąskaitoje. Savivaldybės administracijoje metinė turto inventorizacija buvo atliekama bendra tvarka, o UAB „Anykščių vandenys“ metinės turto inventorizacijos šiam turtui neatlikdavo.

Kita 2003-12-30 eksploataavimo sutartis Nr. 2e/23 tarp Anykščių rajono savivaldybės, kuriai atstovavo administracijos direktorius ir UAB Anykščių komunalinio ūkio, kuriam atstovavo direktorius. Buvo perduotas turtas neatlygintinai eksploatuoti Anykščių, Andrioniškio, Debeikių, Kavarsko, Kurklių, Skiemonių, Svėdasų, Traupio, Troškūnų, Viešintų seniūnijoms, t. y. apšvietimo tinklus, kapines, sąvartynus, kelius, gyvenamuosius butus ir namus su jų priklausiniais pagal

¹² LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 ir su vėlesniais pakeitimais 11 str., 14 str., 15 str.

¹³ Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl rajono savivaldybės administracijos seniūnijų teikiamų komunalinio ūkio paslaugų“, 2003-08-21 Nr. TS-180

¹⁴ Anykščių rajono savivaldybės tarybos „Dėl rajono savivaldybės administracijos seniūnijų teikiamų komunalinio ūkio paslaugų“ dalinio pakeitimo, 2003-12-24, Nr. TS-307.

pridedamą sąrašą¹⁵. 2003-12-30 buvo surašytas pavedimo eksploatuoti aktas. Abi aukščiau minėtos sutartys neterminuotos.

Tokios eksploatacijos sutartys nėra apibrėžtos jokia įstatymo norma.

Savivaldybė turėtų peržiūrėti šias sutartis, atlikti šio turto inventorizacijas, priimti sprendimus, kurie atitiktų įstatymo¹⁶ normas, o turtą reikalingą UAB veiklai vykdyti – perduoti toms bendrovėms.

2.4. Tas pats turtas apskaitomas dviejose vietose

2014-03-27 Savivaldybės taryba priėmė sprendimą¹⁷ „Dėl UAB „Anykščių vandenys“ įstatinio kapitalo didinimo“, kuriuo nusprendė perduoti UAB „Anykščių vandenys“ Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią ir tuo metu Anykščių rajono savivaldybės administracijos patikėjimo teise valdomą ilgalaikį materialųjį turtą:

- vandentiekio liniją – vandentiekio tinklus, esančius Nagurkiškių kaime, Skiemonių sen., Anykščių rajone;
- vandentiekio liniją – vandentiekio tinklus, esančius Mačionių kaime, Skiemonių sen., Anykščių rajone;
- nuotekų liniją – nuotekų tinklus, esančius Janušavos kaime, Kavarsko sen., Anykščių rajone;
- inžinerinius tinklus – vandentiekio bokštą, esančius Janušavos kaime, Kavarsko sen., Anykščių rajone;
- vandentiekio liniją – vandentiekio tinklus, esančius Surdegio kaime, Troškūnų sen., Anykščių rajone.

Šį ilgalaikį materialųjį turtą 2014-03-31 pagal perdavimo ir priėmimo aktą Nr. 9-SA-21 užpajamavo UAB „Anykščių vandenys“. Priėmimo–perdavimo aktas neturi pagrindinių rekvizitų – ilgalaikio turto inventorinio numerio, įsigijimo ir likutinės vertės, priskaičiuoto nusidėvėjimo.

Audito metu nustatyta, kad Savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitoje¹⁸ iki šiol apskaitoma dalis perduoto šio turto. Tai:

- vandentiekio tinklai 2,6 km. (įsigijimo kaina 2 534,18 Eur), esantys Nagurkiškių k. Skiemonių sen.
- Vandens tinklai 5 km. (įsigijimo kaina 462,81 Eur), esantys Mačionių k. Skiemonių sen.
- Gintaro kanalizacijos tinklai (įsigijimo kaina 409,52 Eur), esantys Janušavos k. Kavarsko sen.

¹⁵ Anykščių rajono savivaldybės tarybos „Dėl rajono savivaldybės administracijos seniūnijų teikiamų komunalinio ūkio paslaugų“ dalinio pakeitimo, 2003-12-24, Nr. TS-307.

¹⁶ LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 ir su vėlesniais pakeitimais.

¹⁷ Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl UAB bendrovės „Anykščių vandenys“ įstatinio kapitalo didinimo“, 2014-03-27 Nr. 1-TS-148.

¹⁸ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventorizavimo aprašai, 2017 m.

- Vandens bokštas (įsigijimo kaina 1 441,15 Eur), esantis Janušavos k. Kavarsko sen.
- Vandens tinklai (įsigijimo kaina 410,10 Eur), esantys Surdegyje, Troškūnų sen.

Savivaldybės administracijos Viešintų seniūnijos buhalterinėje apskaitoje¹⁹ apskaitomas siurblys FN 231 (įsigijimo kaina 1 448 Eur) ir šalto vandens skaitiklis (įsigijimo savikaina 394,72 Eur). Pagal UAB „Anykščių vandenys“ paaiškinimą, 2008-05-29 Savivaldybės tarybos sprendimu²⁰ buvo perduoti Viešintų miestelio vandentiekio tinklai. UAB „Anykščių vandenys“ savo balanse užpajamavo Viešintų miestelio vandentiekio tinklus, tačiau Siurblys FN231 ir šalto vandens skaitiklis, kurie priklauso Viešintų miestelio vandentiekio tinklams, liko neperduoti.

Teikiant Savivaldybės tarybai projektus, turėtų būti atkreiptas dėmesys į turtą ir jo priklausinius.

2.5. Neįgyvendinti Savivaldybės tarybos sprendimai

Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas²¹ nustato, kad Savivaldybės administracijos direktorius: tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais.

2010-05-27 priimtas Savivaldybės tarybos sprendimas²² Nr. TS-205, kuriuo buvo leista nurašyti pripažintą netinkamu (negalimu) naudoti Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią, bet Savivaldybės administracijos patikėjimo teise valdomą ilgalaikį materialųjį turtą – traktorių JUMZ 6KL, EO-262V, valstybinis Nr.4320LF, pagaminimo metai – 1988, įsigijimo kaina – 5 068,35 Eur, likutinė vertė – 1 413,87 Eur ir įpareigotas Savivaldybės administracijos direktorius nurašyti materialųjį turtą, jį išardyti, tinkamas medžiagas įtraukti į apskaitą, liekamąsias medžiagas parduoti jų tvarkytojams arba likviduoti.

Audito metu nustatyta, kad šis traktorius visą laiką buvo apskaitomas Savivaldybės administracijos apskaitoje, pas atsakingą asmenį – Svėdasų seniūnijos seniūną. Eilę metų buvo atliekama turto inventorizacija, komisija traktoriaus nepasigedavo. Svėdasų seniūnas pateikė informaciją, kad traktorius 2003 metais buvo perduotas UAB „Anykščių vandenys“, o perdavimo akto jis neturi. Traktorius UAB „Anykščių vandenys“ nebuvo užpajamuotas. Pateikus paklausimą Savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriui dėl traktoriaus registravimo, gautas atsakymas, kad traktorius išregistruotas 2010-07-12. Nėra traktoriaus nurašymo akto, neaišku, kas traktorių išregistravo, neaišku kas ir kur jį išardė.

¹⁹ Anykščių rajono savivaldybės administracijos inventorizavimo aprašai, 2017-12-01

²⁰ Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl UAB „Anykščių vandenys“ įstatinio kapitalo didinimo“ Nr. TS-206

²¹ LR vietos savivaldos įstatymas 1994-07-07, Nr. I-533 29 str. 8 d. 1 p. ir su vėlesniais pakeitimais.

²² Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo netinkamu (negalimu) naudoti nurašymo“, 2010-05-27, Nr. TS-205.

Traktoriaus priekaba (Inv. Nr. 000693, įsigijimo metai 1999-01-01, įsigijimo kaina 868,86 Eur) apskaitoma Savivaldybės administracijos apskaitoje, pas atsakingą asmenį – Svėdasų seniūnijos seniūną. Eilę metų buvo atliekama turto inventorizacija, komisija traktoriaus priekabos nepasigesdavo. Svėdasų seniūnas pateikė informaciją, kad traktoriaus priekaba 2003 metais buvo perduota UAB „Anykščių vandenys“, o perdavimo akto jis neturi. Priekaba UAB „Anykščių vandenys“ neužpajamuota. Nebuvo pateikta turto perdavimo–saugojimo sutartis.

Traktorius JUMZ 6KL (valstybinis NR. 4350 LF, Inv. Nr. 000737, įsigijimo metai – 2001, įsigijimo kaina – 2 027,34 Eur) yra apskaitomas Savivaldybės administracijos apskaitoje pas atsakingą asmenį – Debeikių seniūnijos seniūną. Kiekvienais metais šio traktoriaus inventorizacijos komisija seniūnijoje nepasigesdavo. Seniūnas pateikė informaciją, kad traktorius 2003 m. perduotas UAB „Anykščių vandenys“, seniūnijoje perdavimo akto nėra. Pateikus paklausimą Savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriui dėl traktoriaus išregistravimo, gautas atsakymas, jog traktorius neišregistruotas ir jo savininkas Savivaldybės administracija. Savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų ir turto skyrius paaiškino, kad traktorius yra saugomas UAB „Anykščių vandenys“ teritorijoje. Perdavimo–saugojimo sutarties nebuvo pateikta.

Atliekant turto inventorizacijas nesilaikoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo²³ „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ 21 straipsnio nuostatų „inventorizacijos komisija, inventorizuodama ilgalaikį materialųjį turtą, išskyrus kelius, apžiūri kiekvieną turto vienetą ir jo dalis, įvertina, ar yra požymių, kad turtas gali būti nuvertėjęs“. Komisija nėra įvertinusi, kokia turto, t. y. traktorių ir priekabos būklė ir jų buvimo vieta.

2.6. Ar teisėtai ir efektyviai panaudos pagrindais naudojamas Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis nekilnojamas turtas

Valstybės ir savivaldybių turtas Vyriausybės arba savivaldybės tarybos nustatyta tvarka gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis atitinkamą teisinį statusą turintiems subjektams²⁴ t. y.:

- biudžetinėms įstaigoms;
- viešosioms įstaigoms, kai bent vienas iš jų dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, kurioms atstovauja valstybės ar savivaldybės institucija, taip pat viešosioms įstaigoms – mokykloms ir viešosioms įstaigoms, tenkinančioms visuomenės interesą muziejų sistemoje;
- socialinės įmonės statusą turintiems juridiniams asmenims;
- asociacijoms;

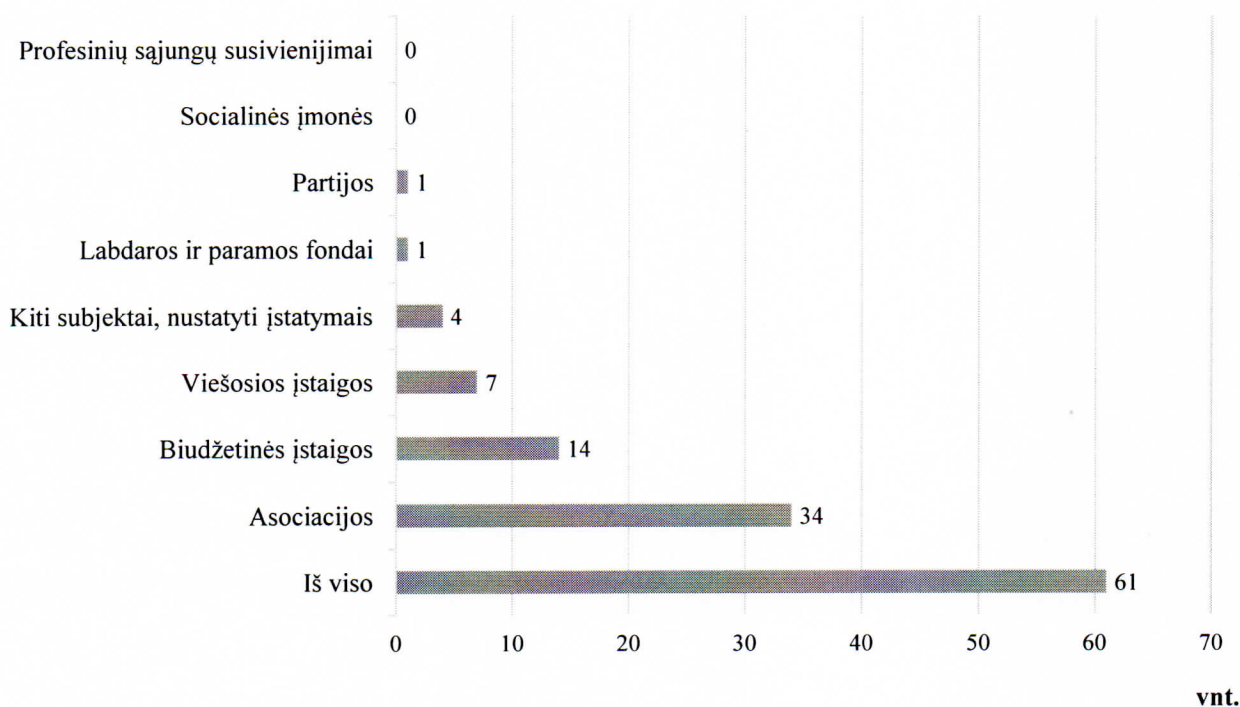
²³ LR vyriausybės nutarimas „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“, 1999-06-03 Nr. 719. ir su vėlesniais pakeitimais IV skyriaus 21 str.

²⁴ LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 ir su vėlesniais pakeitimais 14 str. 1 d.

- politinėms partijoms;
- juridinių asmenų registre registruotiems profesinių sąjungų susivienijimas;
- labdaros ir paramos fondams;
- kitiems subjektams, jeigu tai nustatyta įstatymuose, tarptautinėse sutartyse ar tarptautiniuose susitarimuose.

Remiantis 2017-12-31 Savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų ir turto skyriaus duomenimis, nustatėme, kad Savivaldybėje yra 61 panaudos gavėjas, kuriam yra perduotas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis nekilnojamas turtas. Panaudos gavėjus suskirstę pagal panaudos subjektų grupes nustatėme, kad daugiausia Savivaldybės nekilnojamo turto perduota asociacijoms, toliau biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms ir t. t. (žr. 2 pav.).

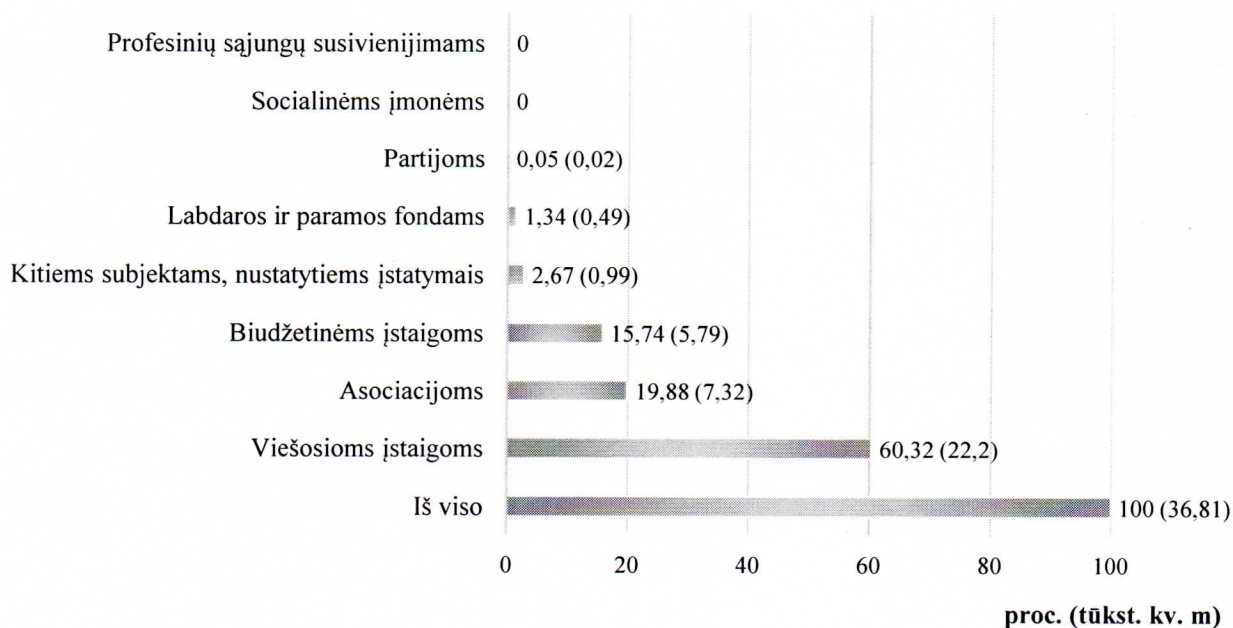
2 pav. Panaudos gavėjų, kuriems perduotas Savivaldybės nekilnojamas turtas, skaičius 2017 m.

Šaltinis – Anykščių rajono savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų ir turto skyriaus 2017-12-31 duomenys

Panaudos gavėjus suskirstę pagal perduotą Savivaldybės nekilnojamo turto plotą, daugiausia perduota ploto yra viešosioms įstaigoms (žr. 3 pav.)

3 pav. Panaudos gavėjams perduoto savivaldybės nekilnojamojo turto plotas 2017 m.

Šaltinis – Anykščių rajono savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų ir turto skyriaus 2017-12-31 duomenys

2.7. Panaudos sutarčių terminai

LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme²⁵ nustatyta, kad savivaldybių turtas gali būti perduodamas panaudos pagrindais neatlygintinai valdyti ir naudotis (toliau – panaudos pagrindais) savivaldybės tarybos nustatyta tvarka²⁶. Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu²⁷ numatyti terminai, kuriam laikui turtas gali būti perduodamas panaudai:

- biudžetinėms įstaigoms – ne ilgesniam kaip 20 metų terminui;
- viešosioms įstaigoms, kai bent vienas iš jų dalininkų yra valstybės ar savivaldybė, kurioms atstovauja valstybės ar savivaldybės institucija, taip pat viešosioms įstaigoms – mokykloms ir viešosioms įstaigoms, tenkinančioms visuomenės interesą muziejų sistemoje, – ne ilgesniam kaip 10 metų terminui;
- socialinės įmonės statusą turintiems juridiniams asmenims – ne ilgesniam kaip 10 metų terminui;

²⁵ LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2014-03-25 įstatymo Nr. XII-802 redakcija su vėlesniais pakeitimais)

²⁶ Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Anykščių rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto nuomos bei panaudos“, 2005 m. kovo 31 d. Nr. TS-79

²⁷ Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Anykščių rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto nuomos bei panaudos“, 2005 m. kovo 31 d. Nr. TS-79 su vėlesniais pakeitimais (2015-03-26 sprendimas Nr. 1-TS-128)

- asociacijoms – ne ilgesniam kaip 10 metų terminui;
- politinėms partijoms – ne ilgesniam kaip 10 metų terminui;
- kitiems juridiniams asmenų registre registruotiems asmenims – ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui.

Atkreipiame dėmesį, kad yra pasirašyta neterminuotų turto panaudos sutarčių:

- 2002-12-12 Savivaldybės turto panaudos sutartis (Nr. nėra) – panaudos davėjas Savivaldybės taryba pagal Savivaldybės tarybos 2001-10-25 sprendimą Nr. 151 ir 2002-10-24 sprendimą Nr. 167 perdavė panaudos gavėjui VŠĮ Anykščių rajono savivaldybės ligoninei laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti ilgalaikį materialųjį turtą, t. y. negyvenamas patalpas (ligoninės pastatą -1 D3p) ir kitas priemones: stacionarų rentgeno aparatą, sensitometrą, densitometrą, apsaugines prijuostas, apsauginius akinius ir t.t. Panaudos davėjas perdavė daiktus panaudos gavėjui neterminuotai.

- 2003-11-24 Savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. 17p. – panaudos davėjas Savivaldybės taryba pagal Savivaldybės tarybos 2003-11-30 sprendimą Nr. TS-270 perdavė nuosavybės teise valdomą turtą (patalpas I aukšte, adresu V. Kudirkos g. Nr.3, Anykščiai, rūsio patalpas ir automobilį „Niva“ - valstybinis numeris nenurodytas) panaudos gavėjui VŠĮ Anykščių rajono psichikos sveikatos centrui. Pagal panaudos sutarties 2 punktą, panaudos davėjas perdavė turtą panaudos gavėjui neterminuotai.

Savivaldybė, pasirašydama sutartis, turėtų atkreipti dėmesį į sutarties terminus.

2.8. Sprendimus sudaryti panaudos sutartis priimdavo ne Savivaldybės taryba ar jos įgaliota institucija

Nesivadovaujama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu²⁸, 14 straipsnio 4 dalimi „sprendimą dėl savivaldybės turto perdavimo pagal panaudos sutartį subjektams priima savivaldybės taryba ar jos įgaliota institucija. Savivaldybės turto panaudos sutartį su panaudos subjektais sudaro savivaldybės turto valdytojas“. Sudarant šias sutartis nesivadovaujant šia nuostata:

- 2015-01-02 turto panaudos sutartis Nr. ST-1/2015. Panaudos davėjas – Anykščių rajono Kavarsko pagrindinės mokyklos-daugiafunkcio centro direktorė, panaudos gavėjas – Anykščių rajono sporto centras (netikslus panaudos gavėjo pavadinimas, turėtų būti Anykščių rajono kūno kultūros ir sporto centras). Sutarties terminas pasibaigęs (vadovai jau nebedirba).

²⁸ LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 ir su vėlesniais pakeitimais 14 str. 4 d.

- 2015-02-02 turto panaudos sutartis Nr. ST-2/2015. Panauda tarp Anykščių rajono Viešintų pagrindinės mokyklos-daugiafunkcio centro ir Anykščių rajono sporto centro (netikslus panaudos gavėjo pavadinimas, turėtų būti Anykščių rajono kūno kultūros ir sporto centras). Sutarties terminas pasibaigęs (Kūno kultūros ir sporto centro vadovas jau nebedirba).

- 2016-12-31 turto panaudos sutartis Nr. ST-7/2016. Panauda tarp Anykščių Antano Barausko pagrindinės mokyklos ir Anykščių kūno kultūros ir sporto centro. Sutartis galiojo nuo 2017-01-01 iki 2017-12-31.

- 2016-10-04 turto panaudos sutartis Nr. ST-4/2016. Panauda tarp Anykščių Antano Vienuolio progimnazijos ir Anykščių raj. kūno kultūros ir sporto centro. Sutartis galiojo nuo 2016-10-04 iki 2017-06-30.

Atkreipti dėmesį, kad dar pasitaiko trumpalaikių sutarčių, pagal kurias sprendimą turto perdavimo pagal panaudos sutartį subjektams priima ne Savivaldybės taryba ar jos įgaliota institucija.

2.9. Rekonstruotas pastatas–mokykla kurį laiką buvo nurašytas

2002-09-26 Savivaldybės taryba sprendimu Nr. 152 „Dėl turto perdavimo“ perdavė Anykščių rajono savivaldybės viešajai bibliotekai valdyti ir naudoti patikėjimo teise savivaldybei nuosavybės teise priklausančią negyvenamąjį pastatą Kurklių seniūnijoje, Kurklių II-ame kaime (unikalus numeris 34/984-0060-01-7). Tuo metu juo patikėjimo teise valdė ir naudojosi Kurklių pagrindinė mokykla. Taryba sprendimu²⁹ įgaliojo Kurklių pagrindinės mokyklos direktorių pasirašyti perdavimo aktą. Turtas nebuvo perduotas patikėjimo teise jį valdyti ir disponuoti. Savivaldybės tarybos sprendimas liko neįgyvendintas.

Praėjus keleriems metams, 2006-08-25 buvo sudaryta panaudos sutartis Nr. GD-184, kurios turinyje nurodyta, kad vadovaujantis 2002-09-26 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-1-52 (ne toks tarybos sprendimo Nr., turėtų būti Nr.152 „Dėl turto perdavimo“), Kurklių pagrindinės mokyklos direktorė perduoda Anykščių rajono savivaldybės viešajai bibliotekai panaudos pagrindais negyvenamąjį pastatą, Kurklių seniūnijoje Kurklių kaime. 2006 m. rugpjūčio mėn. (be tikslios datos ir numerio) pasirašytas negyvenamojo pastato perdavimo ir priėmimo panaudai aktas.

Audito metu nustatyta, kad Tarybos sprendime³⁰ nėra kalbama apie negyvenamojo turto panaudą. Todėl 2006-08-29 sudaryta panaudos sutartis Nr. GD-184 yra neteisėta ir šiuo metu yra negaliojanti, t. y. pasibaigęs galiojimo terminas.

Nekilnojamas turtas, t. y. pastatas–mokykla (likutinė vertė – 850,75 Eur) Anykščių rajono Kurklių pagrindinės mokyklos 2005 m. spalio mėnesį apskaitoje buvo nurašytas. Toliau pastatas–mokykla niekur nebuvo užpajamuotas iki 2012 metų.

²⁹ Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl turto perdavimo“, 2002-09-26 Nr. 152

³⁰ Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl turto perdavimo“, 2002-09-26 Nr. 152

2012 metais buvo vykdoma šio pastato–mokyklos rekonstrukcija. Savo balanse, remiantis 2012 m. rugsėjo 24 d. statybos užbaigimo aktu Nr. 8VA-90-120924-00062, ją užpajamavo Savivaldybės administracija. Savivaldybės administracija neturėjo Savivaldybės tarybos sprendimo dėl pastato–mokyklos užpajamavimo. Pastatų–mokykla visą laiką naudojosi Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka, tačiau juo naudotis neturėjo teisinio pagrindo. Pastatų–mokykla dalimi naudojasi ir Kurklių bendruomenė. Su ja panaudos sutartis nesudaryta.

Audito metu padėtis dalinai ištaisyta, priimtas Savivaldybės tarybos sprendimas,³¹ kuriuo remiantis pastatas –mokykla buvo perduotas patikėjimo teise valdyti ir disponuoti Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešajai bibliotekai. Kitai daliai pastatų–mokyklos, kuria naudojasi Kurklių bendruomenė, nėra priimto tarybos sprendimo dėl panaudos sutarties sudarymo.

2.10. Panaudos pagrindais perduoto turto inventorizacija

Inventorizacija – turto ir įsipareigojimų patikrinimas ir jų faktiškai rastų likučių palyginimas su buhalterinės apskaitos duomenimis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu³² „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ numatyta, kad kartu su materialiuoju turtu inventorizuojamas ir pagal panaudos sutartis naudojamas ilgalaikis materialusis turtas.

Panaudos tikslais gautas turtas buvo nepilnai inventorizuojamas Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji bibliotekoje ir Menų centre.

Atkreipti dėmesį Savivaldybės administracijos Finansų ir apskaitos skyriui dėl turto, perduoto pagal panaudą, inventorizacijų atlikimo.

2.11. Ne visiems pastatams eksploatuoti suformuoti žemės sklypai

Lietuvos Respublikos žemės įstatymas nustato, kad žemė gali būti perduodama laikinai neatlygintinai naudotis Valstybės institucijoms, savivaldybėms, kitoms valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomoms įstaigoms, tradicinėms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, viešosioms įstaigoms, veikiančioms pagal Viešųjų įstaigų įstatymą, kai bent vienas iš jų dalininkų yra valstybės ar savivaldybės institucija, ir viešosioms įstaigoms – mokykloms, ir kt.³³

³¹ Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl turto perdavimo Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešajai bibliotekai ir Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2002-09-26 sprendimo Nr. 152 dėl turto perdavimo pripažinti netekusiu galios“ 2018-03-29 Nr. 1-TS-112

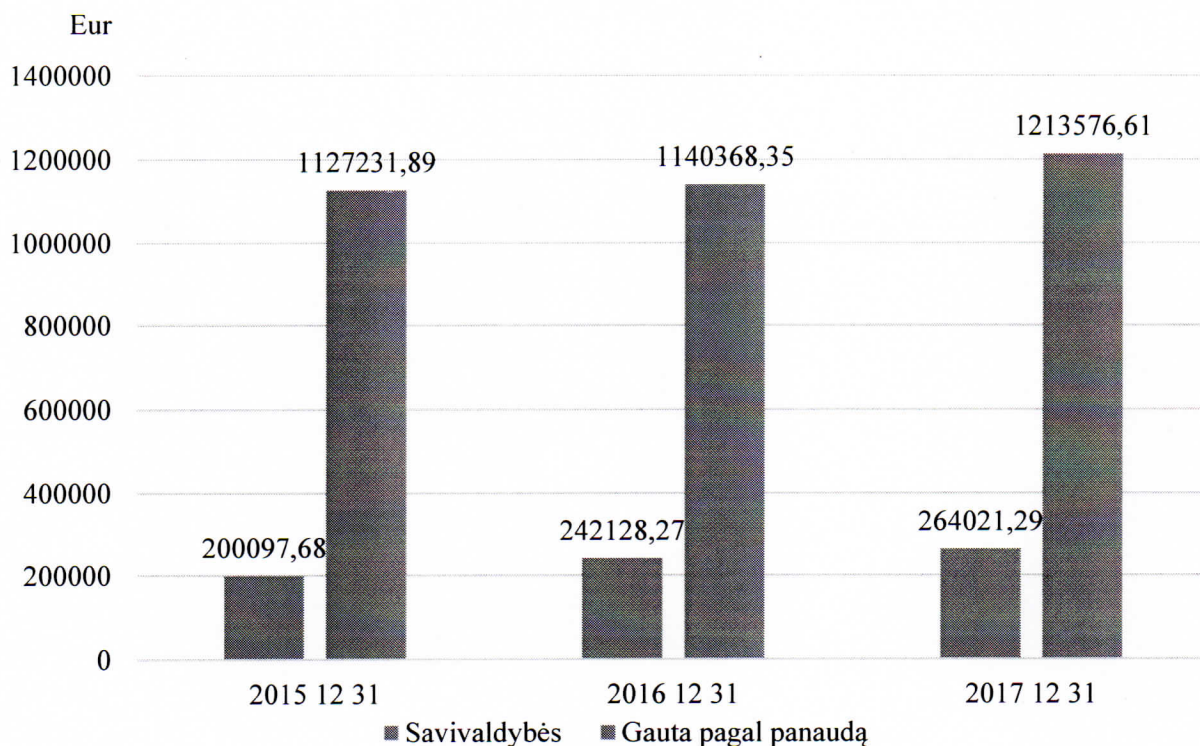
³² LR Vyriausybės nutarimas 2014-10-03 Nr. 1070 „Dėl LR Vyriausybės 1999-06-03 nutarimo Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo pakeitimo“

³³ LR Žemės įstatymas 1994-04-26 Nr. I-446 (2004-01-27 įstatymo Nr. IX-1983 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 8 str. 1 d.

Valstybinė žemė perduodama neatlygintinai naudotis Vyriausybės nustatyta tvarka. Asmenys, kuriems statiniai ar įrenginiai (dalys) perduoti patikėjimo teise, panaudos ar nuomos pagrindais, ar ją įsigyti nuosavybėn, privalo per 3 mėnesius nuo minėto turto perdavimo ar įsigijimo nuosavybėn dienos valstybinės žemės patikėtiniui pateikti prašymą perduoti neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypu, kurio reikia šiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti.³⁴

Valstybinės žemės sklypai perduodami tik valstybės ar savivaldybių funkcijoms atlikti.³⁵

4 pav. Anykščių rajono savivaldybės administracijos ir gautos pagal panaudą žemės balansinė vertė (Eur)

Šaltinis – Anykščių rajono savivaldybės administracijos metinė atskaitomybė

2015-12-31 Savivaldybės administracijos nuosava žemė sudarė 200 097,68 Eur, pagal panaudą gauta žemė – 1 127 231,89 Eur. 2017-12-31 palyginus su 2015-12-31 išaugo Savivaldybės administracijos nuosavos žemės – 63 923,61 Eur (32 proc.), pagal panaudą gautos žemės – 86 344,72 Eur (8 proc.).

Audito metu vertinome, ar Savivaldybės valdomiems nekilnojamo turto pastatams eksploatuoti yra suformuoti žemės sklypai. Nustatėme, kad nesuformuoti žemės sklypai ir Nekilnojamo turto

³⁴ LR Vyriausybės 1995-11-13 nutarimas Nr.1428 „Dėl valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklių patvirtinimo“ (2009-06-10 nutarimo Nr.629 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 2.3 ir 2.4 p.

³⁵ LR Vyriausybės 1995-11-13 nutarimas Nr.1428 „Dėl valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklių patvirtinimo“ (2009-06-10 nutarimo Nr.629 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 5 ir 10 p.

registre neregistruoti po įstaigų pastatais: Anykščių kultūros centro, dalies Savivaldybės administracijos pastatų, prie dalies gydymo įstaigų, Debeikių pagrindinės mokyklos, Švietimo pagalbos tarnybos, Anykščių vaikų lopšeliai darželiai „Eglutė“, „Spindulėlis“ ir t. t. Nesuformuoti žemės sklypai po kitu nekilnojamu turtu, t. y. kapinėmis, po Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiais keliais, gatvėmis ir turgavietėmis.

Savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų ir turto skyrius pateikė informaciją, kad formuojami žemės sklypai nusidėvėjusiam, nenaudojamam, nereikalingam nekilnojamam turtui.

Netinkamai vykdomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas³⁶ „Dėl valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklių patvirtinimo“ – prašymus žemės sklypams formuoti turi pateikti patikėjimo teise valdantys, panaudos ar nuomos gavėjai, o ne Savivaldybės administracija. Savivaldybės administracija turi teisę teikti prašymus tik savo įstaigos žemei formuoti.

Savivaldybės administracija suformavo žemės sklypus: A. Baranausko ir A. Vienuolio – Žukausko memorialiniam muziejui (prie pastato – siaurojo geležinkelio), A. Vienuolio progimnazijos (prie mokyklos pastatų), Jono Biliūno gimnazijos pastatų ir t. t.

3. TURTO IR TURTO, PERDUOTO PAGAL PANAUDOS SUTARTIS, REZULTATYVAUS PANAUDOJIMO IR VALDYMO KONTROLĖ

Problemų kyla ir dėl panaudos pagrindais perduoto Savivaldybės nekilnojamojo turto naudojimo kontrolės, nes ji ne visuomet vykdoma tinkamai. Turto valdytojas privalo kontroliuoti, ar panaudos gavėjas naudoja Savivaldybės ar valstybės gautą turtą pagal paskirtį, ar yra jį apdraudęs, ar verčiasi veikla, dėl kurios buvo perduotas turtas, ar vykdo visas panaudos sutarties sąlygas ir kt. Nuo 2016-10-21 panaudos gavėjai yra įpareigoti ne vėliau kaip per 4 mėn. nuo kiekvienų kalendorinių metų pabaigos teikti turto valdytojui ataskaitą ir joje nurodyti, kaip naudojamas panaudos pagrindais gautas turtas, kokia veiklą vykdo, ar atliko savomis lėšomis einamąjį, kapitalinį remontą, ar vykdo kitas panaudos sutarties sąlygas³⁷.

Audito metu įvertinę, kaip turto valdytojai kontroliavo 29 iš 31 (94 proc.) panaudos gavėjų, nustatėme, kad ši kontrolė turėjo trūkumų (žr. pavydžius).

Netinkamos kontrolės pavyzdžiai:

- beveik visų panaudos sutarčių (61 sutartis) nurodyti turto objektai nebuvo apdrausti (Savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimo ir turto skyriaus darbuotojai nurodė, kad neturi duomenų apie objektų draudimą). Panaudos gavėjai nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir

³⁶ LR Vyriausybės 1995-11-13 nutarimas Nr.1428 „Dėl valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklių patvirtinimo“ (2009-06-10 nutarimo Nr.629 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 2.3 ir 2.4 p.

³⁷ LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2014-03-25 įstatymo Nr. XII-802 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 14 str.9 d.

savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme³⁸ 14 str. 5 d. nurodyto reikalavimo – neapdraudė gaunamo ilgalaikio materialiojo turto.

- už 2016 metus nepateikė panaudos gavėjams ataskaitų, kaip naudojamas nekilnojamas turtas.

Audito metu buvo parengtas Savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų ir turto skyriaus raštas – klausimynas dėl panaudos gavėjų ataskaitų pateikimo.

Įvertinus audito metu nustatytus dalykus – dėl turto ir turto suteikimo panaudos pagrindais, nustatyta, kad nėra turto valdymo strategijos, sudarytos ir galiojančios niekinės Savivaldybės eksploatacijos sutartys, neįgyvendinti tarybos sprendimai (dėl traktorių), panaudos sutarčių terminai, ne visi panaudos gavėjai tinkamai vykdo sutarčių sąlygas dėl turto draudimo, ataskaitų pateikimo, pastato–mokyklos atvejis, ne visoms panaudos sutartims yra tarybos sprendimai, 2 įstaigose neatliekama pagal panaudą gauto turto inventORIZACIJA, ne visiems pastatams suformuoti žemės sklypai, juos formuoja Savivaldybės administracija, bet ne panaudos gavėjai, kaip numato įstatymas, kad Savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų ir turto skyrius turėtų atkreipti dėmesį į savo funkcijų vykdymą turto srityje.

Savivaldybės kontrolierius

Vyriausioji specialistė

Artūras Juozas Lakačauskas

Virginija Žukauskienė

³⁸ LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2014-03-25 įstatymo Nr. XII-802 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 14 str.5 d.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
1.	Apsvarstyti galimybę parengti turto valdymo planą (ar kitą dokumentą) numatyti, kiek ir kokio turto reikės funkcijoms atlikti ir kiek jo galima išnuomoti, kiek jo teikti panaudai, kiek jo parduoti. (1-4 išvada).	Savivaldybės administracija		
2.	Kompiuterizuoti, susisteminti turto duomenis (1 išvada).	Savivaldybės administracija		
3.	Peržiūrėti niekines eksploatavimo sutartis, atlikti (realias) šio turto inventurizacijas, priimti sprendimus vadovaujantis įstatymų nuostatomis (5 išvada).	Savivaldybės administracija		
4.	Turtą apskaityti vienoje vietoje. Atlikti turto suderinimus (6 išvada).	Savivaldybės administracija		
5.	Įgyvendinti priimtus tarybos sprendimus. Spręsti klausimą su traktoriaus priekabos naudojimui ir saugojimu (7 išvada).	Savivaldybės administracija		
6.	Peržiūrėti neterminuotas sutartis (8 išvada).	Savivaldybės administracija		
7.	Paskirti atsakingą asmenį, kuris kontroliuotų panaudos sutarčių įsipareigojimus (13 išvada)	Savivaldybės administracija		

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
8.	Atkreipti dėmesį, kad pasitaiko trumpalaikių sutarčių, pagal kurias sprendimą dėl turto perdavimo panaudai priima ne Savivaldybės taryba ar jo įgaliota institucija, o įstaigos vadovas (9 išvada).	Biudžetinės įstaigos		
9.	Atkreipti dėmesį, kad reikia atlikti inventorizacijas ir panaudos pagrindais gautam turtui (11 išvada).	Biudžetinės įstaigos		
10.	Pagal galimybes suformuoti pastatams žemės sklypus. Vadovautis įstatymo ir vyriausybės nutarimo normomis (12 išvada).	Biudžetinės įstaigos		
*pildo audituojamas subjektas Atstovas ryšiams, atsakingas už Anykščių rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: (Pareigų pavadinimas) (Kontaktinė informacija) (parašas) (Vardas ir pavardė)				